

VALVAMISPÜHAPÄEV AD 2025
Mt 25:1–13 (Am 4:12–13; 2Pt 3:8–14.18)

- 1** Siis on taevariik kümne neitsi sarnane, kes võtsid oma lambid ja läksid peigmehele vastu.
- 2** Viis nendest olid rumalad ja viis arukad,
- 3** rumalad võtsid küll oma lambid, kuid ei võtnud kaasa õli,
- 4** arukad võtsid aga lampidele lisaks kaasa õli anumad.
- 5** Aga kui peigmees viibis, jäid nad kõik tukkuma ja uinusid magama.
- 6** Aga keskööl kostis hüüd: «Ennäe, peigmees! Tulge välja teda vastu võtma!»
- 7** Siis ärkasid kõik need neitsid ja seadsid korda oma lambid.
- 8** Rumalad ütlesid arukatele: «Andke meile osa oma õlist, sest meie lambid kustuvad!»
- 9** Aga arukad vastasid: «Ei mingil juhul, sellest ei jätku meile ja teile! Minge pigem kaupmeeste juurde ja ostke enestele!»
- 10** Aga kui nad olid ostma läinud, tuli peigmees, ja kes olid valmis, läksid temaga pulma, ja uks lukustati.
- 11** Hiljem tulid ka need teised neitsid ja ütlesid: «Isand, isand, ava meile!»
- 12** Aga tema vastas neile: «Tõesti, ma ütlen teile, ma ei tunne teid.»
- 13** Valvake siis, sest te ei tea seda päeva ega tundi!

Siis saab taeva kuningriik sarnanema kümnele neitsile, kes, olles võtnud oma lambid, läksid välja peigmehega kohtumiseks¹. Viis neist aga olid rumalad ja viis arukad. Rumalad, olles võtnud oma lambid, ei võtnud ju enestega õli, arukad aga võtsid õli astjate sees ühes oma lampidega. Peigmehe viibides aga jäid nad kõik uniseks ja uinusid magama. Keskööal aga kõlas hüüd: «Vaata, peigmees! Tulge välja kohtumiseks temaga!» Seepeale ärkasid kõik need neitsid ja seadsid oma lambid korda. Rumalad aga ütlesid arukaile: «Andke meile oma õlist, sest meie lambid on kustumas!» Arukad aga vastasid, üteldes: «Ei iiales – et ei tuleks puudu meil ja teil! Minge pigem kaubitsejate juurde ja ostke ise endile!» Nende ära minnes aga ostma tuli peigmees, ja need, kes olid valmis, läksid koos temaga sisse pulmapittu, ja uks pandi lukku. Hiljem aga tulevad ka teised neitsid, üteldes: «Isand, isand, ava meile!» Tema aga, vastates, ütles: «Tõesti, ma ütlen teile, ma ei tunne teid!» Olge nüüd valvel, sest te ei tea seda päeva ega seda tundi [mil Inimese Poeg tuleb]²!

¹ Või nagu mõnedes käsikirjades: εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου καὶ τῆς νύμφης – «peigmehe ja pruudi kohtumiseks» või «peigmehe ja pruudiga kohtumiseks».

² ἐν ᾧ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται (*Textus Receptus*).

Sissejuhatus

Esimese evangeeliumi autoriks on kiriku pärimuse järgi Alfeuse poeg Matteus, kelle Jeesus kutsus apostlite hulka Kapernaumas, kus ta pidas tõlneriametit (Mt 9:9). Pärast Jeesuse taevasseminemist tegutses Matteus esialgu Palestiinas; tema hilisema elu kohta meil kindlad teated puuduvad. Kiriku traditsioon märgib paikadena, kuhu ta oma kuulutustööga jõudis, Etioopiat, Pärsiat ja Partiat, kus ta olla ka märtrina surnud.

Vana pärimuse järgi kirjutanud Matteus oma evangeeliumi esmalt aramea keeles, hiljem olla see tõlgitud kreeka keelde. Evangeeliumi tekkeajaks peab varasem pärimus aega enne Jeruusalemma piiramist ja hävitamist aastal 70, uuemad autorid nihutavad evangeeliumi tekkeaja enamasti sellest hilisemaks (väites ühtlasi, et evangeeliumi autor on teadmata).

Üheks Matteuse evangeeliumi silmatorkavaks jooneks on Vana Testamendi prohvetikuulutuste täitumise rõhutamine. Sellest võib järeldada, et Matteusele oli oluline oma kaasmaalaste – ja usukaaslaste – veenmine selles, et Jeesus on tõesti töötatud ja oodatud Messias. Teisalt on Matteuse evangeeliumis selgelt tajutav universaalsuse-taotlus, mis kinnitab, et ligipääs Kristuses ilmunud armule on avatud kõigile rahvastele.

Viimasest tunnistab ka Jeesuse sugupuu kohe evangeeliumi alguses. Kuigi see algab sõnadega «Jeesuse Kristuse, Aabrahami poja, Taaveti poja sugupuu» (Mt 1:1), ei ole selle eesmärgiks mitte ainult kinnitada Jeesuse juriidilist põlvnemist Taaveti kuninglikust soost, vaid rõhutada, et Jeesus on «Aabrahami poeg», s.t toosama töötatud Seeme, kelle nimel «õnnistavad endid kõik maailma rahvad» (1Ms 22:28; vrd Gl 3:8).

Selle universaalsuse-taotlusega sobituvad suurepäraselt ka Matteuse evangeeliumi lõpusõnad: «Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal. Minge siis, tehke jüngeriteks kõik rahvad, ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse ja õpetades neid pidama kõike, mida mina olen teil käskinud! Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni.» (Mt 28:18–20)

Laias laastus jaguneb Matteuse evangeelium kolmeks³:

Mt 1:1–4:16	sissejuhatus ja ettevalmistus;
Mt 4:17–16:20	Jeesuse tegevus Galileas;
Mt 16:17–28:20	Jeesuse teekond Jeruusalemma, kannatused, surm, ülestõusmine ja taevasseminemine.

³ Üks huvitav võimalus Matteuse evangeeliumi algusosa ülesehituse vaatlemisel on selle võrdlemine viie Moosese raamatuga: Mt 1 – alguslood (1Ms); Mt 2 – pagendus Egiptuses ja naasmine (2Ms); Mt 3 – Seadus (3Ms; vrd Mt 3:15); Mt 4 – kõrbes (4Ms); Mt 5–7 – Uus Seadus (5Ms).

Matteuse jutustamislaad ei jäta muljet, nagu üritaks ta uskmatut või kõhklevat lugejat veenda, vaid pigem on tegemist selgitava ja õpetusliku tekstiga, mis on mõeldud juba olemasolevale kristlikule kogudusele, kes on juba ära tundnud või just ära tundmas oma kutsumust missiooniks kõigi rahvaste juures. Nii on, nagu öeldud, Matteuse evangeelium ühelt poolt üsna «juutlik» tekst oma rohkete Vana Testamendi tsitaatidega, teisalt aga – ka nendesamade tsitaatide valikut arvestades – avatud ka paganaile.

Suurepäraselt näitavad neid mõlemat poolt Jeesuse avaliku tegevuse alguse kohal seisvad prohvet Jesaja sõnad: «Sebulonimaa ja Naftalimaa, mere teel, sealpool Jordanit, paganate Galilea, rahvas, kes istub pimeduses, on suurt valgust näinud, ja neile, kes istuvad surma maal ja surma varjus – neile tõuseb valgus!» (Mt 4:15j; vrd Js 8:23–9:1), millele evangelist lisab: «Sellest ajast peale hakkas Jeesus kuulutama: «Parandage meelt, sest taevariik on lähedal!»» (Mt 4:17)

Keelelisi märkuseid

Siis – sõna τότε – «siis» – seob järgneva ajaliselt sellega, millest on juttu eelnevalt, s.t Inimese Poja tulemisega (Mt 24:44).

Taevariik – ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν – sõna βασιλεία tähistab nii kuningriiki kui ka kuninglikku võimu, meeleva, valitsemisõigust. Sõna οὐρανός – «taevas» – on siin originaalis mitmuses, niisiis võiks sõnasõnalt tõlkida «taevaste kuningriik».

Rumalad – μωραὶ – sõna μωρός tähendab «rumal», «totter», «tobe», «mõistmatu», «sõge», «lollakas», Pühakirjas ka «jumalatu», «riivatu».

Arukad – φρόνιμοι – sõna φρόνιμος tähendab «arukas», «tark», «mõistlik».

Viibis – χρονίζοντος – sõna χρονίζω tähendab «viivitama», ka «hilinema».

Hüüd – κραυγή – sõna κραυγή – «hüüd», «hüüatus», «karje» – tuleneb verbist κράζω – «valju häälega hüüdma», «karjuma», «kisendama», samuti (väga sarnaselt eestikeelsele vastele) «kraaksuma».

Ärkasid – ἠγέρθησαν – sõna ἐγείρω – «ärkama», «[üles] tõusma», passiivses kõneviisis «äratatama» – kasutatakse nii unest ärkamise ja üles tõusmise, kui ka surnuist ülestõusmise või ülesäratamise tähistamiseks.

Seadsid korda – ἐκόσμησαν – sõna κοσμέω tuleneb korrastatud ilmaruumi, maailma, maailma asjadekorraldust tähistavast sõnast κόσμος ning tähendab «korrastama», «korda seadma», «ette valmistama», ka «kaunistama», «ehtima».⁴

⁴ Siit on pärit ka sõna «kosmeetika».

Vastasid – ἀπεκρίθησαν...λέγουσαι – sõnasõnalt: «vastasid, üteldes». Sõna ἀποκρίνομαι – «vastama», «vastust andma» – tähenduse osaks on teatav lõplikkus ja vastandumine («teada andma»). Sõna tüveks olev verb κρίνω tähendab «eristama», «eraldama», «[läbi] uurima», «otsustama», «kohut mõistma».

Tulid – ἔρχονται – sõnasõnalt: «tulevad».⁵

Isand, isand – κύριε κύριε – sõna κύριος on Uues Testamendis enamasti Jumalale reserveeritud tiitel, algses tähenduses «peremees», «omanik», «isand», «valitseja».

Vastas – ἀποκριθείς εἶπεν – sõnasõnalt: «vastates ütles» või «ütles vastates».

Tõesti, ma ütlen teile – ἀμὴν λέγω ὑμῖν – sõna ἀμὴν tuleneb heebrea sõnast אָמֵן – «aamen», «tõesti», «sündigu nõnda».⁶

Valvake – γρηγορεῖτε – sõna γρηγορέω – «valvama», «valvel olema», «tähelepanelik olema», «ärgas olema» – tuleneb verbist ἐγείρω – «tõusma», «ärkama».

Sisuline analüüs

Matteuse evangeeliumi kahekümne viiendas peatükis tuuakse ära kolm eshatoloogilise sisuga mõistujuttu. Esimene neist, tähendamissõna kümnest neitsist (Mt 25:1–13), kõneleb õigest valmistumisest Issanda tulekuks ja valmisolekust Ta vastu võtta, kolmas, tähendamissõna suurest kohtupäevast (Mt 25:31–46), vahetegemisest õigete ja ülekohtuste vahel, kellest esimesed on pühendunud omakasupüüdmatult oma ligimeste ja nende kaudu Issanda teenimisele ning kelle päralt on taevane kuningriik, teised aga on olnud hoolimatud ja armastusetud ning peavad minema igavesse karistusse.

Nende kahe vahele mahub tähendamissõna talentidest (Mt 25:14–30), mille mõistmiseks on oluline pidada silmas kahest ülalnimetatud tähendamissõnast kujundatud konteksti: ka selle mõistujutu kulminatsiooniks on Issanda taastulek ning aru andmine Tema kohtujärje ees. Viide kohtumõistmisele seisab ka kümne neitsi tähendamissõna lõpul, kuna sõnad «Tõesti, ma ütlen teile, ma ei tunne teid!» meenutavad Mäejutluse lõpul seisvat hoiatust: «Mitte igaüks, kes mulle ütleb: «Issand, Issand!», ei saa taevariiki; saab vaid see, kes teeb mu Isa tahtmist, kes on taevas. Paljud ütlevad mulle tol päeval:

⁵ Viimases eestikeelses redaktsioonis (ja EELK Kirikukäsiraamatu Lugemiste raamatus) on originaalis kasutatud oleviku ajavorm tõlgitud tihtipeale lihtminevikuks. Tegemist on väga kahetsusväärse stilistilise eksimusega, kuna oleviku kasutamine taolistes kohtades on oluline jutustuse dünaamika tajumiseks.

⁶ Kui Jeesus seda väljendit tarvitab, siis on oluline tähele panna, et Ta ei oota mitte kuulajate «aamenit» kinnituseks oma sõnade tõesusele, vaid alustab olulisi sõnavõtte ise «aameniga», nõnda nii oma sõnade tõesust kinnitades kui oma jumalikkude meelevalda demonstreerides.

«Issand, Issand, kas me ei ole Sinu nimel ennustanud ja Sinu nimel kurje vaime välja ajanud ja sinu nimel teinud palju vägevaid tegusid?» Ja siis ma tunnistan neile: Ma ei ole teid kunagi tundnud, minge ära minu juurest, te ülekohtutegijad!» (Mt 7:21–23)

Tähendamissõna kümnest neitsist tõlgendatakse tihti peale allegooriliselt, pöörates eriti tähelepanu õli võimalikule tähendusele. Enamasti samastatakse õli kas usu või armuga ning mõlema puhul tuuakse esile inimese vastus Jumala kingitusele, olgu selleks usk või arm, s.t selle õige vastuvõtmine ning sellega kooskõlas olev elu.⁷ Taolist tõlgendust ei maksa taunida, kuna tegemist on hingeõndsuse seisukohalt ülimalt olulise temaatikaga, ent sellel tõlgendusel ei tohi lasta varjutada kõnealuse tähendamissõna esmast sõnumit, milleks on manitsus olla valmis Inimese Poja tagasitulekuks ning meeldetuletus, et viimselt sõltub kõik Temast – sellest, kas Ta kedagi tunneb või mitte.

Pulmapidu on ilmselt kõigis traditsioonilistes ühiskondades üks olulisemaid sündmusi mitte ainult üksikisikute, vaid tervete kogukondade, näiteks külarahva elus. Iisraeli traditsioonis oli abiellumine niivõrd tähtis, et tõrjus tagaplaanile mitmed ühiskondlikud ja isegi usulised kohustused, kusjuures mitte ainult peigmehe ja pruudi, vaid ka pulmakülaliste puhul.

Iisraeli pulmatavade seas oli kesksel kohal pruudi viimine ta isakodust tema uude, s.t peigmehe koju. Selle juurde kuulus peigmehe vastuvõtmine mõrsjat saatvate neidude poolt, kelle arv võis mõningate allikate kohaselt olla kümme (või enam, aga vähemalt kümme): pruutneitsid läksid peigmehele tema saabumisel vastu⁸, juhtisid ta pruudi koju ning saatsid peigmeest ja pruuti ka teel nende uude ühisesse elupaika.⁹

Tähendamissõnas kehastavad kümme neitsit kirikut, s.t kõiki neid, kes on kuulnud evangeeliumi ning selle usus vastu võtnud ja ristimise läbi Jeesuse jüngeriks saanud. See tähendab, et taevariik (või taeva kuningriik) ei tähista siin mitte millalgi aegade lõpul saabuvat igavest jumalariiki, vaid neid, kes on ennast praegusel maailmaajastul andnud selle meelevalla alla, mis Kristusel on nii taevas kui maa peal (vrd Mt 28:18). Kõik kümme neitsit – mitte ainult viis arukat – on saanud osa Jumala päästvast armust, usuvad Kristusesse ning ootavad Tema tagasitulekut. Kõigi kümne jaoks on see ka

⁷ Seejuures on tähtis tähele panna, et kuigi iga kristlane peaks püüdma oma usku ja talle osaks saanud Jumala armu evangeeliumi kuulutades oma ligimestega jagada, ei saa keegi ennast rajada teiste usule või neile osaks saanud armule, vaid igaüks vajab isiklikku usku ja suhet Jumalaga: «Siis on kaks põllul: üks võetakse vastu ja teine jäetakse maha; kaks naist on veskil jahvatamas: üks võetakse vastu ja teine jäetakse maha.» (Mt 24:40j)

⁸ Või läksid koos pruudiga peigmehele vastu, et olla nende kohtumise tunnistajaks (vt esimest joonealust märkust).

⁹ Võib-olla kirjeldavad seda tava järgmised psalmisalmid: «Kirjudes rõivastes viiakse ta kuninga juurde, neitsid, ta sõbrannad, tuuakse tema järel su juurde. Nad tuuakse rõõmu ja ilutsemisega, nad lähevad kuninga hoonesse.» (Ps 45:15j)

ühtviisi raske: Inimese Poja naasmine näib viibivat (on nüüdseks «viibinud» juba kaks tuhat aastat) ning ootajaile tuleb – pulmepeo võrdpilti silmas pidades – peale väsimus, rammestus, neil on oht muutuda leigeks (Ilm 3:16), väsida ja nõrkeda (Hb 12:3).

Põhjused võivad olla erinevad, isegi vastandlikud, näiteks hirm tagakiusamise ees või vastupidi, mugav ja rahulik elu, mis tihtipeale osutub usuelule märksa ohtlikumaks kui tagakius ja muud eluraskused. Ka pärast usule tulemist ja ristimises osaks saavat uuestisündi kannab inimene endas patu tagajärgi, tema loomus on haavatud ja nõrgestatud ning ta pole kurja suhtes immuunne.

Selle tõsiasja teadvustamine on eluliselt oluline, eriti seetõttu, et pärast seda, kui inimene on saanud kristlaseks, ründab kuri teda veelgi jõulisemalt kui varem: «Olge kained, valvake! Teie süüdistaja, kurat, käib ringi nagu mõirgav lõvi, otsides, keda neelata.» (1Pt 5:8), nii et temast võib väga kergesti saada taas patu ori ja tema viimne osa võib osutada esimesest mõõtnatult hullemaks: «Kui nad on kord ära põgenenud maailma saastast meie Issanda ja Päästja Jeesuse Kristuse tunnetuse kaudu, pärast aga jälle vajuvad sellesse saasta ja jäävad alla, siis on ju nende viimane lugu halvem kui esimene. Sest neile oleks olnud parem, et õiguse tee oleks neile jäänud tundmata, kui et seda äratundnuna pöörata selg nende kätte antud pühale käsule. Nendele on tulnud kätte see, mida tõeline vanasõna ütleb: «Koer pöördub tagasi oma okse juurde» ja «Pestud emis läheb porisse püherdama.»» (2Pt 2:20–22)

Siiski ei peaks tähendamissõna sedastust, et kõik kümme neitsit jäid peigmeest oodates magama, üksüheselt samastama ülaloleva Peetruse tsitaadiga. Pigem viitab Jeesus esiteks sellele, mida Ta ütleb ka tähendamissõna kokku võttes – et mitte keegi ei tea Inimese Poja naasmise päeva ega tundi –, ning teiseks sellele, et kõigil on oht kaotada valvsus ja magama uinuda, ja see tähendab, et just praegu on õige aeg endalt tõsiselt küsida, kas ma olen Peigmehe vastuvõtmiseks valmis või mitte.

Seda, et tegemist on isiklikku usku ja jumalasuhtesse puutuvaga, näitab rumalate ja arukate neitsite vaheline dialoog: «Andke meile osa oma õlist, sest meie lambid kustuvad!» – «Ei mingil juhul, sellest ei jätku meile ja teile! Minge pigem kaupmeeste juurde ja ostke enestele!» (Mt 25:8j) Allegoorilist tõlgendust vältides võib tõdeda, et lambid ja õli on siin olulised üksnes jutustuse seisukohalt, kuna peigmehe hilist saabumist silmas pidades on tegemist millegagi, mille olemasolu on hädavajalik selleks, et talle vastu minna ning ta nii pulmakotta kui hiljem omaenda koju saata. Seda said teha üksnes need neitsid, kellel olid olemas nii lambid kui õli, s.t kes olid peigmehe vastuvõtmiseks valmis hoolimata omaenda nõtrusest, mis väljendus selles, et nemadki jäid ühes teistega magama.

Milles see valmisolek seisneb? Esiteks teadmises, et Inimese Poja tulemine on täiesti kindel, hoolimata sellest, et ükski inimene ei tea, millal see sünnib. Teiseks seisneb

Issanda päevaks valmis olemine äratundmises, et võime sel päeval jääda püsima üksnes Jumala armule, mitte oma tublidusele rajatuna. Kolmandaks aga, mõnes mõttes justkui eelnevalt öeldule vastandlikult, seisneb see oma elu taolisel viisil korraldamises ja elamises, et pole vahet, millal Issand tuleb – Ta leiab meid eest nõnda, et meil ei ole vaja Tema silme alt põgeneda, midagi justkui viimasest ölekõrrest kinni haarates muuta püüda (näiteks üsna naeruväärsel kombel keset ööd õli ostma minnes) ega ahastusega vastu suletud ust prömmides sisselaskmist anuda.¹⁰

On oluline mõista, et selle tähendamissõnaga ei suuna Jeesus meie pilku mitte kuhugi määramatusse tulevikku, ei tea millal saabuvasse aegade lõppu, vaid konkreetselt praegusele ajahetkele. Nagu öeldud, tähistab taevariik selles tähendamissõnas praegust maailmaajastut, ja see tähendab, et meie asi ei ole arutleda mitte teoreetiliselt selle üle, kes võiksid olla need neitsid või mida tähendavad arvud kümme ja viis või mida kujutab endast õli, vaid me peame enda käest tõsiselt küsima, kuidas on just siin ja just praegu lugu minu endaga. «Valvake siis, sest te ei tea seda päeva ega tundi!» (Mt 25:13) – need on tõsised sõnad, mis peavad meile meelde tuletama, et mitte ainult selsamal ööl, vaid selsamal hetkel võidakse mult nõuda minu hing (vrd Lk 12:20) ja ma leian ennast Issanda kohtujärje eest.

Mis on see, millele ma seal toetun? Kindlasti ei saa ma toetuda iseendale, sest lõppude lõpuks on peigmees see, kes ütleb, kes pääseb pulmapeole ja kes mitte. Evangeeliumi rõõmusõnum seisneb selles, et see on seesama Peigmees, kes on andnud iseennast selleks, et mitte keegi ei hukkuks, vaid et kõigil, kes Temasse usuvad, Ta vastu võtavad ja Talle järgnevad, oleks igavene elu (vrd Jh 3:16). See on sama Peigmees, kes «ei ole tulnud kutsuma õigeid, vaid patuseid» (Mt 9:13), ning kellel pole «hea meel õela surmast, vaid sellest, et õel pöörduks oma teelt ja jääks ellu» (Hs 33:11).

Sama kinnitab apostel Peetrus: «Issand ei viivita töötust täitmast, nii nagu mõned peavad seda viivitamiseks, vaid Tema on teie vastu pikameelne, sest Ta ei taha, et keegi hukkuks, vaid et kõik jõuaksid meelearandusele.» (2Pt 3:9) Justnimelt sellele, Issanda pikale meelele, armule ja halastusele rajatuna võime Tema kohtus kõigele meie nõtrusele vaatamata püsima jääda, sest kui Ta meid tunneb, siis Ta avab meile ukse – Tema, kes ise ongi «uks lammaste jaoks» (Jh 10:7) ning kes annab iseennast omade eest, kinkides «neile igavese elu ja nad ei hukku iialgi» (Jh 10:28).

Jutluseks

Kirikuaasta eelviimast pühapäeva nimetatakse EELK Kirikukäsiraamatu järgi Valvamispuhapäevaks, mil rõhutatakse «vaimulikku valvamist ja Kristuse tagasituleku ootust». Pühapäeva sissejuhatuses hoiatatakse, et «väsimise ja hooletuse oht on suur»

¹⁰ «Niisiis, kas te nüüd sööte või joote või teete midagi muud – tehke seda Jumala austamiseks!» (1Kr 10:31); «Õnnis on see sulane, kelle ta isand tulles leiab nõnda tegevat.» (Mt 24:46)

ning et «inimene koduneb kergesti selle maailmaga ja unustab, et ta ei ela siin jäädavalt». Õige valvamine on «turvaline lootmine sellele, et Jumal viib oma alustatud hea töö meis lõpule», kuna «Jumala töötuse kohaselt kristlased ootavad uusi taevaid ja uut maad, kus elab õigus».

EELK Kirikukäsiraamatu lugemiskava järgi on esimese lugemisaasta Vana Testamendi lugemiseks (Am 4:12–13) lõik Issanda hoiatusest oma rahvale, kelle laostumist Jumal võrdleb Soodoma ja Gomorra ja keda seetõttu ootab sarnane saatus. Issand manitseb oma rahvast, et too valmistuks kohtumiseks oma Jumalaga.

Esimese lugemisaasta Epistel (2Pt 3:8–14.18) on võetud apostel Peetruse esimesest kirjast, mis on suunatud usust taganenute ja eksiõpetajate vastu, hoiatades taganemise ja langemise eest ka neid kristlasi, kes on seni veel Issandale ustavaks jäänud. Olulise ohuna näeb apostel – sarnaselt Evangeeliumi tähendamissõnale kümnest neitsist – Issanda tulemise viibimise tunnet, mis võib tekitada inimestes kas väsimuse ja tüdimuse või hoolimatuse ja liigjulguse, kallutades nad eemale jumalakartlikust elust ning ahvatledes järgima selle maailma himusid.

Nii on Epistel suureks abiks kümne neitsi tähendamissõna õigel tõlgendamisel, kuna viimase keskseks sõnumiks ongi manitsus olla Inimese Poja tulemiseks valmis, pidades meeles, et viimselt on kõik Tema käes: Tema otsustab, kellele üks avatakse ja kellele see suletakse, sest me kõik oleme patu tõttu nõdrad ning võime loota üksnes Jumala armule ja pikameelsele halastusele. Kui Jumal, nagu ütleb Vana Testamendi lugemine, on see, «kes valmistab mäed ja loob tuule» (Am 4:13), siis on täiesti selge, et ka meie elu, nii meie olevik, tulevik kui igavik, on Tema käes.

Jutluse võib üles ehitada näiteks järgmiste punktidenä:

1. Jeesus räägib Matteuse evangeeliumi 25. peatükis kolm otsekui tulevikku suunatud, ent tegelikult otseselt meie olevikku, praegust hetke puudutavat tähendamissõna. Eriti esimene neist kolmest, tähendamissõna kümnest neitsist, on selles mõttes kõnekas, rääkides Issanda tulemiseks valmistumise ja valmis olemise tähtsusest ning rõhutades, et mitte keegi meist ei tea, millal see sünnib, ja see tähendab, et see see võib sündida kohe praegu, järgmisel hetkel – või täna õhtul või «keskööl või kukelaulu ajal või varahommikul» (Mt 13:35). Tähendamissõna kümnest neitsist on mõeldud meile siin ja praegu ning kõneleb meist endist, igapäevast meie hulgas täpselt sama palju kui ükskõik kellest teisest.
2. Eeskätt peab Jeesus nende kümne neitsi all silmas oma jügreid, kristlasi, kirikut. Kuigi Ta jagab neitsid kaheks – arukateks ja rumalateks –, ei ole meie asi hakata arutlema selle üle, kes meie hulgast kuulub ühtede ja kes teiste hulka. Tegelikult olid need neitsid üsna sarnased: kõik jäid uniseks ja uinusi peigmeest oodates magama. See tähendab, et päriselt ei olnud neist keegi sel hetkel, mil peigmees

saabus, valmis – nad kõik on meile hoiatavaks eeskujuks, sest Jeesus ütleb selge sõnaga, et me peame olema alati valvel, et ei juhtuks nii, et jääme viimaks nagu nood viis rumalat neitsit pimeduses kobades lukustatud ukse taha.

3. Selle kõige juures on aga oluline meeles pidada, et viimselt ei sõltu taevasesse pulmakotta saamine mitte meist, vaid Peigmehest ja sellest, kas Tema meid tunneb või mitte. Ta on teinud kõik selleks, et me ei hukkuks, vaid võiksime pääseda ja pärida igavese elu – Ta on andnud iseennast meie eest, meie lunastuseks. Ta on kinkinud meile kõik: uue elu, tõe valguse, armu ja andeksandmise, igaviku lootuse – peaasi, et me seda kõike kergelt ei võtaks, rääkimata sellest millegi muu nimel loobumisest, et meist ei saaks neid, kes «on kord ära põgenenud maailma saastast meie Issanda ja Päästja Jeesuse Kristuse tunnetuse kaudu, pärast aga jälle vajuvad sellesse saasta ja jäävad alla» (2Pt 2:20), nii et meie viimne lugu osutuks esimesest halvemaks. Praegu on see hetk, mil Issand ütleb: «Olge valmis!» – valmis selleks, et Tema tulemise päev ei oleks meile hirmsaks viimsepäevakohtuks, vaid rõõmsaks kutseks taevasele pulmapeole, mille osaliseks me saame Tema kutsel ja Tema õndsakstegeva armu läbi.